

Скляренко О. Элина

Свято Миколая – вірші, оповідання, пісні, народні звичаї та прикмети

Хто він, той святий Миколай, гість з неба, на которого так чекають діти?

*Бозю!
Що там у тебе в руці?!
Дай мені, Бозю, хоч соломинку...
Щоб не втонути в Голодній Ріці.
Бачиш, мій Бозю, я ще - дитинка...*

(А.Листопад „Біла молитва братика”)

Хто він, той святий Миколай, гість з неба, на которого так чекають діти? Легенда опіває, що у дитинстві (а ріс Миколай у заможній родині) горнувся хлопчик до бідних, нужденних, скривджених, голодних та калік. Він змалку щиро молився і просив у Господа справедливості, миру, добра, прощення і милосердя. Вдачею був тихий, незлостивий. Він приходив на допомогу бідним знедоленим людям у найскрутніші хвилини життя несподівано і завжди так, аби його ніхто не бачив. Робив добро, не чекаючи на подяку і славу. І тому його ще за життя називали „батьком сиріт, вдів і бідних”. Після смерті батьків продав маєток і роздав гроші бідним, а сам став священиком. Своїми молитвами зцілював недужих, сліпих і калік. Втихомірював море, бурю, гасив пожежі, охороняв від напастей. Був покровителем подорожніх у путі, а також усіх тварин – диких і свійських. Всім серцем любив дітей і кожному хотів подарувати бодай крапельку своєї любові.

В Україні з давніх-давен відзначали свято Миколая з особливим шануванням. Напередодні 19 грудня хлопці, один з яких був переодягнений Миколаєм, обходили двори з піснею:

Ой хто, хто Миколая любить!

*Ішов Микола лужком, бережком.
Святий Миколай, лужком, бережком....*

*Ой хто, хто Миколая любить,
Ой хто, хто Миколаю служить,
Тому святий Миколай
А всяк час помогай,
Миколає!*

*Ой хто, хто Його пам’ятає,
На поміч Його призиває,
Той із біди вийде ціло,
Охоронить душу й тіло,
Миколає!*

*Ой хто, хто спішить в твої двори,
Сього Ти на землі і в морі*

*Все хорониш від напасти,
Не даєш нам в гріхи впасти,
Миколає!*

*Миколай, молися за нами,
Благаєм Тебе із сльозами,
Тебе будем вихваляти,
Ім'я Твоє величати
На віки.*

Вони раздавали подарунки дітям: цукерки, фрукти, горіхи тощо, а неслухняним залишали різку як перестрогу на майбутнє.

Подарунки від святого Миколая

У нас, в Україні, діти, з великим нетерпінням чекають 19 грудня. Діти напередодні свята пишуть листи до Святого Миколая, моляться до нього. У день перед святом згадують всі свої добрі і злі вчинки, зважують: чого більше. Чи буде подарунок, а чи, можливо, різка? Бо чемні діточки обов'язково знайдуть під подушкою подарунок, а неслухняні – прутик. Цей прутик є своєрідним попередженням дитині, що час задуматися над своєю поведінкою і виправитися. Діти так чекають подарунків і вірять у прихід Святого Миколая, навіть пишуть до нього листи зі своїми побажаннями і вкидають їх у поштову скриньку або кладуть за вікно. Батьки потихеньку забирають ці листи і по змозі здійснюють їх бажання.

В ніч на 19 грудня, до кожної дитинки приходять Святий Миколай і кладе під подушку подарунки. До подарунків прив'язують символічну посріблену різочку – на згадку про те, що колись неслухняних дітей карали нею. (за словами М.Прокопець)

Традиційним печивом на цей день є тістечка-медівнички “миколай чики”, якими обдаровують дорослих і дітей.

У ніч на Святого Миколая (Н.Наркевич)

Високо-високо в небі у ту ніч можна почути срібні дзвіночки – то на санчатах їде Святий Миколай.

Їдуть санчата поміж зірочками, переїжджають із хмарки на хмарку, дзвоники ніжно дзвонять, а старий місяць весело посміхається. Він знає, що в цю ніч всі мусять бути щасливі! І ті, що роблять подарунки, і ті, кому їх роблять. Бо найбільше щастя в житті – це робити добро!

Вірші про святого Миколая

Микола (М.Чумарна)

Котилося колесо та й стало в дворі:
А вже наше сонечко змаліло в горі.
Стала нічка темная – довга, як зима.
Ходить попід вікнами заспана п'ятьма.
Не ходи під вікнами, діток не буди –
Знов вернеться сонечко юним, молодим.
А щоб діткам затишно в білих снах жилось –
Ходить, ходить лагідно тої ночі Хтось:
Хтось несе даруночки сонним діточкам, -
Знає він і відає, хто на що чекав.
Кому гарну лялечку, а кому - санки,

Кому теплу шапочку, кому – чобітки.
А ще добру посмішку в усмішку вкладе –
Щоб були здоровими діти увесь день.
Щоб були здоровими діточки рідненьки –
Для землі, для сонечка, для тата і неньки.
Не покіне діточок у пільмі ніколи –
Щедрий, милий, люблячий наш дідусь Микола....

І на другий рік прийди, дорогенький Миколаю (З.Филипчук)

Пізно у вечірній час
Миколай Святий до нас
Так тихенько приходив,
Так легенько залишив
Подарунки і гостинці,
Наче загадковий птах
У солодких ніжних снах,
Приходив, не розбудив
Нікогісенько із нас.

.... Ніби в шапці-невидимці
Снився зоряно й погас.

Але він ходив насправді!
Бо ж усі дитята раді,
Подарунки оглядають,
Зранку втішно розмовляють:
Ну, звичайно, це не тато....
Ні, казковий інший гість
Так солодощів багато
У мішечку б не приніс,
Як наш добрий Миколай.
Дякуєм. Не забувай.
І на другий рік прийди,
Щастя дітям принеси,
Дорогенький Миколаю,
Добрий віснику із раю.

Завтра в наш рідний край

Завтра в наш рідний край
Завітає святий Миколай,
Принесе в своїй торбинці
Для всіх дітей гостинці.
Я святого Миколая
У віконце виглядаю,
Жду даруночків, благаю,
Бо я слухав тата-маму.
Мій Святенький Миколаю,
Приходи скоріш, благаю.
Я до тебе помолюся
І тихенько пригорнуся.
Щастя дай моїй родині
І коханій Україні.

Святий Миколай (С.Майданська)

Він ходить від хати до хати,
Питається мами і тата:
Чи є у вас чемна дитина,
Дівчатко мале чи хлопчина?
Для кожного має в торбинці
Найкращі у світі гостинці.
А хто без кінця бешкетує,
Тим чортик лиш різки дарує.

Миколай (М.Пономаренко)

Через поле, через гай
Йде до діток Миколай.
У білесенькій торбинці
Він для всіх несе гостинці.

Лист до неба (Н.Наркевич)

Гей, пошлемо листочок до раю:
„Не забудь нас, Святий Миколаю!
Не забудьте про нас, янголятка! –
Вас прохають і хлопці й дівчатка.
Завжди ми були чемні та милі,
До садочка охоче ходили,
Шанували матусю і тата,
Любили сестричку і брата.

Ми складаєм долоні маленькі
У молитві до Божої Неньки,
Тож гостей ми чекаємо з неба –
А Антипка нам зовсім не треба!”
Гей, напишем листочка до раю:
„Ми чекаєм, Святий Миколаю!
Ми чекаємо вас, янголятка!”
А підпишемо: *Хлопці й дівчатка.*

Лист до Святого Миколая (Г.Черінь)

Святий Миколаю!
Я тебе чекаю!
Може, знати б ти хотів,
Що собі бажаю
На Різдво в дарунок?
Навантажуй клунок.
Перш за все хотіла б лялю,
Найпишнішу в світі кралю.
Потім зайчика м’якого –
Сам вже вибери якого.
Ще хотіла б я коня,
Ще також хотіла б качку,
Гуску, котика й собачку,
Та не справжніх, тільки цяцьку,

Щоб не їли забагацько.
Принеси цікаву книжку
Про кота, або про мишку,
Про таких, як я, дівчаток,
І з малюнком на початок.
Ще б хотіла черевички
Гарну блузку, дві спіднички,
На голівку – синю стрічку,
А найбільш – малу сестричку.
Щоб її я доглядала,
По годинах годувала
І у возику возила,
І ходить маленьку вчила....

Любий Отче Миколаю!
Я, звичайно, добре знаю,
Що цей список – аж задовгий,
Але ж Ти – незмірно добрий....
Принеси мені гостинців,
Скільки вміститься в торбинці:
Ані мало, ні багато –
Так, як скажуть мама й тато.

У ніч святого Миколая (І.Савицька)

Темна нічка за шибками.
Сон на крилах вже летить.
Небеса блистять зірками,
Та Івасик ще не спить.

У голівці сонні мрії...
.... Хмари, небо, зорі, рай....
Білі ангели-лелеї,
А між ними Миколай...

На санчатах щедрі дари –
Вже готове все як слід.
Ангели стають у пари
І злітають вниз, на світ...

Миколай, дідусь старенький,
Ставить дари на столі,
А Івась питає неньки:
„Ненечко, чи це мені?“
Темна нічка за шибками
Заглядає до вікон.
Спить Івасик біля мами,
Усміхаючись крізь сон...

Народна мудрість:

Як випаде великий іней – на гарний врожай хліба.
Як на Миколу піде дощ, то врожай на озимину.
Морозняний день – на уроду хліба й огородини.

Після Миколи пшениця вкриє поле.
Хвали зиму після Миколи.

Література:

„Місяці зими” Алевтина Волкова. Перлінка. К.:Лелека, 2002.

Від роду до роду. Л.М.Кудріна.Х.:Торсінг, 2002.

Український рік. В.Скуратівський.К.:Веселка, 1996

Гість із неба св. Миколай.Л.:Аверс, 2000

<http://ua.ua.info/content/?action=article&parent=&id=814&catid=15&subcatid=174#hto>